E 58/2023 vp; Suomen avaintavoitteet EU:n strategiseen agendaan ja tulevan komission ohjelmaan vaikuttamiseksi; Finnairin lausunto

Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunnalle 27.2.2024

Finnair kiittää mahdollisuudesta lausua perusmuistiosta koskien Suomen avaintavoitteita EU:n strategiseen agendaan ja tulevan komission ohjelmaan vaikuttamiseksi. Finnair pitää keskeisenä, että tulevan komission kaudella uusien puhdasta siirtymää koskevien velvoitteiden säätämisen sijaan panostetaan puhtaan siirtymän toimien toteuttamisen tukemiseen siten, että eurooppalaisen elinkeinon kilpailukyky, elinvoimaisuus ja kannattavuus säilyy.

Finnair haluaa nostaa Suomen kantaan sisältyviä seuraavia EU:n sisämarkkinoihin, kilpailukykyyn, kauppapolitiikkaan ja puhtaaseen siirtymään liittyviä seikkoja:

Strateginen kilpailukyky

Suomen kannan mukaan EU:n strategisen kilpailukyvyn keskiössä ovat toimivat, vapaaseen liikkuvuuteen liittyvät sisämarkkinat. Finnair näkee toimivien sisämarkkinoiden olevan perusta myös EU:n elinkeinoelämän globaalille kilpailukyvylle. Finnairin näkemyksen mukaan toimivien sisämarkkinoiden määritelmän tulee pitää keskeisesti sisällään tasapuolisten toimintaedellytysten varmistamisen, oli sitten kyseessä valtiontukipolitiikka yleensä tai puhtaan siirtymän tukeminen erityisesti.

Finnair yhtyy Suomen kantaan siltä osin, kun siinä korostetaan avoimen, sääntöperustaisen ja vastuullisen kansainvälisen kaupan merkitystä Euroopan kilpailukyvylle. Toimialansa näkökulmasta Finnair pitää tärkeänä, että EU jatkaa määrätietoisesti kattavien lentoliikennesopimusten tekemisen keskeisten lentoliikennemarkkinamaiden kanssa, jotta Finnair pystyisi tasapuolisesti kilpailemaan globaaleilla markkinoilla EU-kilpailijoihinsa nähden.

Finnair tukee lähtökohtaisesti Suomen kantaa, jonka lähtökohtana on teknologianeutraali lähestymistapa, jossa puhdas siirtymä toteutetaan markkinaehtoisesti ja kustannustehokkaasti luoden EU:lle selkeää kilpailuetua. Finnair haluaa kuitenkin tuoda esille, ettei lentoliikenteen puhdas siirtymä onnistu markkinaehtoisesti ilman, että eurooppalaisten lentoyhtiöiden kilpailukyky kärsii, saatikka että ne saisivat siitä selkeää kilpailuetua.

Lentoliikenteen puhtaan siirtymän keskiössä ovat uusiutuvat polttoaineet. On nähtävissä, että pelkkä uusiutuvan polttoaineen toimitusvelvoite (ns. RefuelEU aviation) ei nykyisellään luo riittävästi investointeja polttoaineen tuotantoon EU:ssa, jotta se mahdollistaisi uusiutuvan polttoaineen riittävän saatavuuden kilpailukykyisillä hinnoilla. Komissiota ja jäsenmaita tarvitaan investointien ohjaamiseen ja insentivointiin toimivan uusiutuvien lentopolttoaineiden markkinan syntymiseksi EU:hun. Komission 2040 ilmastotavoitteita koskevassa tiedonannossa tunnustetaan uusiutuvien polttoaineiden saatavuuteen ja hintatasoon liittyvät kilpailukykyriskit lentoliikenteessä, tunnistetaan tarve varmistaa raaka-aineiden saatavuus ja panostaa polttoaineiden tuotantoon sekä suunnata niiden käyttö lentoliikenteeseen.

Finnair yhtyy Suomen tavoitteeseen paremmasta ja vähäisemmästä EU-sääntelystä. Finnair pitää kannan mukaisesti yhtä lailla tärkeänä, että säädösehdotusten tulee perustua riittävän kattaviin ja jäsenvaltioiden erot huomioiviin komission vaikutustenarviointeihin sekä eri aloitteiden ja toimenpiteiden yhteisvaikutusten kokonaisarviointiin. Ns. Fit for 55-lainsäädäntöpaketin lentoliikennettä koskevista useista päällekkäisistä ehdotuksista ei missään vaiheessa laadittu arviota kustannusten yhteisvaikutuksesta eikä vaikutuksesta kansainväliseen kilpailukykyyn. Orpon hallitusohjelmaankin sisältyvän pyrkimyksen vähentää etenkin yritysten hallinnollista taakkaa lisäävää sääntelyä tulee konkreettisesti ja johdonmukaisesti näkyä lainsäädäntöehdotuksia koskevissa hallituksen neuvottelumandaateissa ja itse neuvotteluissa neuvoston elimissä.

Talous ja rahoitus, puhdas ja digitaalinen siirtymä

Finnair pitää varsin tärkeänä kantaan sisältyvää kirjausta, jonka mukaan seuraavalla rahoituskaudella tulisi varoja suunnata entistä enemmän mm. tutkimusta, innovaatioita ja puhdasta siirtymää edistäviin toimiin ja että puhtaan energian investointeja tulee edistää. Näin myös erityisesti edellisessä osiossa mainittuun uusiutuvien polttoaineiden tuotantoon.

Kuten kannassa todetaan, energiatehokkuustavoitteiden tulisi ensisijaisesti palvella päästöjen vähentämistä kulutuksen rajoittamisen sijaan. Tämä tulisi olla lähtökohta kaikelle ilmastotoimelle. Ilmastotoimien tulisi Finnairin näkemyksen mukaan pyrkiä suoremmin tukemaan todellisten päästöjen vähentämistä kulujen nostamisen sijaan ilman, että varmistutaan ohjaavuusvaikutuksen realistinen toteutuminen.

Finnair tukee pyrkimyksiä edistää vahvasti ydinenergian roolia puhtaan siirtymän mahdollistamisessa. Ydinenergiaa ei tule sulkea raaka-ainevalikoimasta esimerkiksi synteettisen polttoaineiden valmistusprosessista.

Finnair pitää välttämättömänä, että kannan mukaisesti unionissa on johdonmukaisesti jatkettava ilmastonmuutoksen vastaisia politiikkatoimia. Samalla on kannan mukaisesti huomioitava toimien vaikutukset Euroopan talouden kestävyydelle ja kilpailukyvylle. Kannassa todetaan, että EU:n 2040 ilmastotavoitteiden saavuttamisen keinojen pääpainon tulee olla päästövähennyksissä. Finnair on samaa mieltä ja korostaa tarvetta tarkoin arvioida Fit for 55 -lainsäädäntöpaketin toimeenpanon niin kustannus, kilpailukyky kuin päästövähennysvaikutuksia ja kehittämismahdollisuuksia ennen kuin mahdollisia muita uusia keinoja pohditaan. Finnair ei pidä kannan mukaisena, että komission 2040 ilmastotavoitteita koskevassa tiedonannossa mainitussa, vuonna 2026 käytävässä harkinnassa päädyttäisiin lentoliikenteen päästökaupan soveltamisalan laajentamiseen EU:n ulkopuolisiin lentoihin.

Lisätietoja: Anna Sotaniemi, yhteiskuntasuhdepäällikkö,
anna.sotaniemi@finnair.com, 040-661 0903

FINNAIR
Classified as Internal
oneworld